

POSTANOWIENIE

Dnia 4 kwietnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 4 kwietnia 2013 r.,

sprawy L. Ł.

skazanego z art. 54 § 2 k.k.s.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 11 września 2012 r.,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w K.

z dnia 15 marca 2012 r.

p o s t a n o w i ł

I. oddalić kasację obrońcy skazanego jako oczywiście

bezzasadną;

II. obciążyć skazanego L. Ł. kosztami sądowymi

postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w K. wyrokiem z dnia 15 marca 2012 r., skazał L. Ł. za przestępstwo z art. 54 § 2 k.k.s. na karę grzywny w rozmiarze 300 stawek dziennych przy ustaleniu, że wysokość 1 stawki wynosi kwotę 200 zł. Wyrok ten został zaskarżony apelacją obrońcy oskarżonego. Po jej rozpoznaniu Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 11 września 2012 r., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że wymierzoną oskarżonemu grzywnę obniżył do wysokości 200

stawek dziennych przy ustaleniu, że wysokość 1 stawki wynosi kwotę 50 zł, a w pozostałym zakresie wyrok ten utrzymał w mocy.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego. Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. zarzucił rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a mianowicie:

1/ obrazę art. 121 § 1 k.k.s. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. w zw. z art. 46 k.p.k. wobec przeprowadzenia rozprawy apelacyjnej przed Sądem Okręgowym pod nieobecność organu finansowego, który wnosił i popierał akt oskarżenia, w sytuacji, gdy jego obecność była obowiązkowa i oskarżyciel ten brał udział w każdej rozprawie przed Sądem I instancji. Naruszenie w/w przepisów stanowi uchybienie z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. będące jednocześnie przesłanką bezwzględnej podstawy odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.;

2/ obrazę art. 170 § 1 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. poprzez bezpodstawne oddalenie przez Sąd Rejonowy wniosków dowodowych dotyczących przesłuchania szeregu świadków oraz dopuszczenia dowodu z opinii biegłych – a w konsekwencji poprzez niesłuszne zaakceptowanie tej decyzji przez Sąd odwoławczy;

3/ obrazę art. 193 § 1 k.p.k., art. 194 k.p.k., art. 195 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. wskutek nietrafnego uznania przez sądy obydwu instancji, że nie zachodzi konieczność zweryfikowania stanu zdrowia oskarżonego odnośnie tego, czy może on brać udział w postępowaniu;

4/ obrazę art. 41 § 1 k.p.k., art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. poprzez nieuwzględnienie przez Sąd I instancji oraz Sąd odwoławczy wniosku o wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy w sytuacji, gdy istniały podstawy do takiego wyłączenia;

5/ art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. poprzez odniesienie się przez Sądy obydwu instancji tylko do części zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz całkowite pominięcie dowodów korzystnych dla skazanego;

6/ obrazę art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. poprzez dowolną i nieobiektywną ocenę dowodów, co w konsekwencji doprowadziło do bezpodstawnego przypisania skazanemu zarzucanego czynu;

7/ w konkluzji obrońca wniósł o uchylenie wyroków sądów obydwu instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Okręgowej w S. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej w części dotyczącej zarzutu bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. oraz na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. pozostawienie bez rozpoznania wszystkich pozostałych zarzutów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności trzeba sprecyzować, że rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy podlegał tylko zarzut podniesiony w *pkt III, ppkt 1 petitum* kasacji, dotyczący nieobecności organu finansowego na rozprawie odwoławczej, co z kolei w przekonaniu autora kasacji miało rodzić uchybienie z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. będące jednocześnie bezwzględną podstawą odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. Wszystkie pozostałe zarzuty z *pkt III, ppkt 2, lit. a – e* kasacji, dotyczące obrazy poszczególnych przepisów postępowania, Sąd Najwyższy na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k., pozostawił bez rozpoznania jako niedopuszczalne.

Zgodnie z treścią art. 523 § 1 k.p.k. kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień określonych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Z kolei wobec treści art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść skazanego można wnieść jedynie w razie skazania za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.

W przedmiotowej sprawie L. Ł. został skazany za przestępstwo z art. 54 § 2 k.k.s. na karę grzywny. W tej sytuacji rację należy przyznać stanowisku prokuratora wyrażonemu w odpowiedzi na kasację, że podniesienie przez autora kasacji zarzutów obrazy prawa procesowego stanowiło próbę obejścia zakazu określonego w art. 523 § 2 k.p.k. w dążeniu do poddania kontroli Sądu Najwyższego dokonanych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych.

A zatem należy stwierdzić, że kasacja obrońcy skazanego L. Ł. w części dotyczącej wystąpienia w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. okazała się oczywiście bezzasadna i podlegała oddaleniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Przesłanka z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela nie może być utożsamiana z nieobecnością przedstawiciela Urzędu Kontroli Skarbowej na rozprawie odwoławczej przed Sądem Okręgowym w S. w dniu 11 września 2012 r. Analiza akt przedmiotowej sprawy dowodzi, że w dniu 26

lutego 2009 r. przeciwko L. Ł. został skierowany do Sądu Rejonowego w K. P. przez Inspektora Kontroli Skarbowej Urzędu Kontroli Skarbowej w S. akt oskarżenia, w którym oskarżonemu zarzucono czyn z art. 54 § 2 k.k.s. (k. 116 – 118, tom I akt sprawy). Początkowo sprawa ta była rozpoznawana w trybie uproszczonym, a na pierwszej rozprawie w dniu 26 marca 2009 r. był obecny przedstawiciel Urzędu Kontroli Skarbowej (k. 147). Ponieważ w tym dniu doszło do odroczenia rozprawy na dzień 24 kwietnia 2009 r., zgodnie z treścią art. 484 § 2 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. nastąpiła zmiana trybu z uproszczonego na zwyczajny i obowiązek uczestniczenia w charakterze oskarżyciela publicznego objął dodatkowo prokurator, o czym zresztą został niezwłocznie przez Sąd zawiadomiony (k. 148,159). Od tej pory w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, aż do jego zakończenia, brali udział w charakterze oskarżyciela publicznego zarówno prokurator, jak i przedstawiciel Urzędu Kontroli Skarbowej (k. 159, tom I, 234, 362, 368, 373 tom II, 428, 447, 453, 455, 501, 530, 539, 566 tom III, 602 tom IV). Trafnie zwrócił uwagę prokurator w odpowiedzi na kasację, iż na żadnym etapie postępowania ani prokurator, ani inspektor skarbowy Urzędu Kontroli Skarbowej nie cofnęli aktu oskarżenia, a Sąd nie umorzył postępowania w oparciu o przepis art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., w trybie art. 339 § 3 pkt 1 k.p.k. Jest faktem, iż na rozprawie odwoławczej w dniu 11 września 2012 r. przed Sądem Okręgowym w S. nie stawił się przedstawiciel Urzędu Kontroli Skarbowej mimo prawidłowego zawiadomienia (k. 646 i 662, tom IV). Należy jednak podkreślić, że oskarżyciela publicznego reprezentował wówczas prokurator Prokuratury Okręgowej, który wnosił o nieuwzględnienie apelacji obrońcy oskarżonego i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku Sądu I instancji.

I w tym przypadku nieobecności przedstawiciela drugiego oskarżyciela publicznego - Urzędu Kontroli Skarbowej – nie można uznać za cofnięcie przez niego aktu oskarżenia, a w konsekwencji za brak skargi uprawnionego oskarżyciela.

Nie ma racji obrońca, iż w przedmiotowej sprawie na organie finansowym spoczywał obowiązek uczestniczenia w rozprawie odwoławczej. Należy wskazać, że jeśli organ finansowy prowadzi postępowanie przygotowawcze i następnie sam wnosi akt oskarżenia, zaś sąd procedował w trybie uproszczonym, to wówczas, stosownie do treści art. 157 § 1 k.k.s. jego udział w rozprawie w sądzie II instancji jest w tym trybie obowiązkowy, skoro stosownie do art. 165 k.k.s. przepis art. 157

k.k.s. stosuje się również do rozprawy odwoławczej. Co do zasady, zgodnie z art. 450 § 1 k.p.k. udział prokuratora w rozprawie odwoławczej jest zawsze obowiązkowy, natomiast art. 122 § 1 pkt 2 k.k.s. nakazuje tę normę stosować także do organu finansowego, który prowadził postępowanie przygotowawcze, wniósł akt oskarżenia i popierał go przed sądem. Trzeba jednak zwrócić uwagę, że art. 165 k.k.s. modyfikuje kwestię udziału finansowego organu w rozprawie odwoławczej, skoro pozwala prezesowi sądu odwoławczego oraz samemu sądowi podjąć w tej kwestii odmienną decyzję i uznać jego obecność za nieobowiązkową (art. 165 *in fine* k.k.s.). W przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy miał zatem prawo uznać, że w sytuacji, gdy na rozprawę odwoławczą stawiał się prokurator, obecność prawidłowo zawiadomionego przedstawiciela organu finansowego nie jest konieczna.

Ale nawet wówczas, gdyby Sąd II instancji rozpoznał apelację obrońcy oskarżonego dodatkowo pod nieobecność również drugiego oskarżyciela publicznego – w tym przypadku prokuratora – okoliczności tej nie można byłoby rozpatrywać w kategoriach bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. Tego rodzaju naruszenie należałoby traktować jako względną przyczynę odwoławczą z art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 450 § 1 k.p.k., przy czym na podnoszącym ten zarzut spoczywałby obowiązek wykazania, że obraza w/w przepisu miała istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Z uwagi na realia procesowe przedmiotowej sprawy – zaskarżenie apelacją wyroku Sądu I instancji tylko na korzyść oskarżonego oraz częściowe jej uwzględnienie przez Sąd odwoławczy – także nieobecności prokuratora na rozprawie odwoławczej nie można byłoby uznać za istotne i mające wpływ na treść orzeczenia uchybienie.

Mając na uwadze wszystkie podniesione powyżej okoliczności Sąd Najwyższy oddalił kasację obrońcy skazanego – w części podlegającej rozpoznaniu - w trybie art. 535 § 3 k.p.k. jako oczywiście bezzasadną.

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k., obciążając nimi skazanego.